

T. H. Lloyd: The English Wool Trade in the Middle Ages. Cambridge University Press, London, 1977. 351 s. £ 12.50.

Længe har vi måttet savne den veldokumenterede undersøgelse af den middelalderlige uldhandel, der kunne sætte Eileen Powers og Michael Postans undersøgelse af det 15. århundredes og Peter Bowdens arbejde om det 16.-17. århundredes uldhandel i det rette perspektiv. Hidtil har vi været henvist til Eileen Powers korte, elegante fremstilling i den serie *Ford Lectures*, der afholdtes i 1939 og publiceredes posthumt i 1941 uden notepapir og uden dokumentation. Ganske vist stillede udgiveren, Michael Postan den gang i udsigt, at han senere ville udgive Eileen Powers næsten færdiggjorte store arbejde om den tidlige uldhandel, hvori den fornødne dokumentation ville være at finde. Det skete blot aldrig; men nu foreligger omsider med Lloyds værk den fuldstændige undersøgelse, der så længe har været ønsket.

Det skal straks fastslås, at Lloyds hovedresultater ikke på noget afgørende punkt bryder med det udviklingsbillede, som Eileen Power tegnede. Undersøgelsen bekræfter Powers teser om spredning af uldproduktionen, om øget indenlandsk efterspørgsel til den voksende engelske klædeindustri, om engelske købmænds næsten totale overtagelse af eksporthandelen og om dennes monopolisering ved the Staple Company i løbet af middelalderen. Er undersøgelsens konklusioner for størstedelens vedkommende således ikke nye, må man søge værkets afgørende værdi et andet sted, nemlig i den udførlige og særdeles omhyggelige dokumentation. Det er næppe for meget sagt, at forf. har endevendt praktisk taget hver eneste stump relevant kildemateriale – og det siger ikke så lidt, da uldhandelen satte sig spor i næsten alle administrationens arkiver. Deri ligger forf.s virkelige fortjeneste. Dog må det så også tilføjes, at vægten af dette uhyre materiale i den grad har virket tyngende, at forf. har haft de største vanskeligheder med at hæve sig op over det – undertiden lykkes det slet ikke. Konsekvensen er, at læseren i for høj grad er overladt til sig selv på den vanskelige vandring gennem denne labyrint af iagttagelser. Man savner for det første en afvejning af enkeltfaktorernes værdi i det samlede billede, man savner dernæst konklusioner på de enkelte kapitler, og man savner endelig en samlet konklusion af hele undersøgelsen. Det bør også påpeges, at bogen – titlen til trods – næsten udelukkende handler om eksporthandelen. Den indenlandske handel er stadig den store ubekendte i ligningen. Det skal naturligvis ikke bebrejdes forf., at kun eksporthandelen kan underbygges kildemæssigt – men så kunne titlen måske have været mere velvalgt.

Disse ufuldkommenheder til trods placerer arbejdet sig dog klart som et hovedværk i engelsk uldhandels historie. Det underbygger og fuldstændiggør på udmærket måde Eileen Powers hastige, men – det har jo nu vist sig – præcise rids af udviklingen.

Knud J. V. Jespersen

Sven Ekdahl: Die »Banderia Prutenorum« des Jan Dlugosz – eine Quelle zur Schlacht bei Tannenberg 1410. Untersuchungen zu Aufbau, Entstehung und Quellenwert der Handschrift. Mit einem Anhang: Farbige Abbildungen der 56 Banner, Transkription und Erläuterungen des Textes. Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. Philologisch-Historische Klasse, 3. Folge, Nr. 104. Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1976. 315 sider, 13 afbildn. udenfor teksten, delvis i farver, samt 56 farvebilleder af håndskriftet. Pris: 98 DM.

Slaget ved Tannenberg (polsk: Grundwald) i 1410 blev både i samtiden og i eftertiden anset for et vendepunkt i forholdet mellem Polen-Litauen og Den tyske Orden. Et hånd-